

IJsselmeervereniging

Huizingastraat 4

2313 PW Leiden

IBAN: NL57RABO0138365164

www.ijsselmeervereniging.nl

Aan: de algemene ledenvergadering van de IJsselmeervereniging

Betreft: evaluatie van deelname aan stichting het Blauwe Hart

Datum: 7 januari 2017

Het bestuur heeft zich afgelopen jaar meermalen en intensief beraden over de verhouding van de IJsselmeervereniging tot de stichting Het Blauwe Hart (voorheen stichting Verantwoord Beheer IJsselmeergebied, hierna SBH).

Het bestuur komt op grond van dat beraad en op grond van overleg met de partners in de SBH tot de volgende voorstellen, die erna uitgebreid en met achtergronden worden toegelicht.

De ALV besluit:

1. Samenwerking in het blauwe hart

De IJsselmeervereniging wil blijven samenwerken met partners/natuur- en milieuorganisaties in het IJsselmeergebied/blauwe hart, omdat onze doelstellingen alleen niet bereikt kunnen worden.

2. Geen samenwerking stichting Het Blauwe Hart

SBH is geen werkbare samenwerkingsvorm (meer). De samenwerking in SBH zal worden opgezegd. Hangende deze opzegging heeft het bestuur vanaf november 2016 de werkzaamheden in SBH opgeschort.

3. Nieuwe vorm van samenwerking

De IJsselmeervereniging kiest voor een nieuwe vorm van samenwerking, waarbij – net als de Coalitie Wadden Natuurlijk – de partners met elkaar samenwerken op die onderdelen, waarin men elkaar kan vinden. Dat zullen in veel gevallen ook samenwerkingsvormen zijn van een deel van de vaste partners. Alleen als alle partners het ergens expliciet over eens zijn kan namens allen worden opgetreden.

4. Financiële bijdrage

De IJsselmeervereniging draagt financieel naar vermogen bij aan de samenwerking. Voor 2017 is dat maximaal € 10.000,-

5. Inrichting samenwerking

Voor de inrichting van die nieuwe samenwerking zijn er twee mogelijkheden:

De IJsselmeervereniging praat van het begin af aan (vanaf nu dus) mee over de vorm en inrichting van die samenwerking.

Of de overige partners en anderen richten de samenwerking in en de IJsselmeervereniging sluit zich daarna er bij aan en krijgt een status aparte.

Toelichting op de voorgestelde besluiten:

1. Samenwerking in het blauwe hart/ijsselmeergebied

Het bestuur heeft geconstateerd, dat samenwerking met andere gelijkgerichte organisaties erg belangrijk is om de doelen die de IJsselmeervereniging nastreeft te kunnen bereiken.

De argumenten die de keus van de vereniging in 2005 bepaalden om samenwerking te zoeken met relevante andere organisaties gelden nog steeds en zelfs in sterkere mate.

Als relatief kleine organisatie ziet de IJsselmeervereniging geen kans om zich te verweren tegen alle bedreigingen die op het IJsselmeergebied af komen, laat staan ook nog resultaten te bereiken die leiden tot verbeteringen. Door in haar activiteiten samen te werken met gelijkgerichte organisaties is veel meer mogelijk.

De vraag dient zich daarbij aan of die samenwerking ieder keer op ad-hoc basis kan plaatsvinden of dat die samenwerking toch continuïteit, vastigheid en structuur zou moeten hebben. Het bestuur is tot de conclusie gekomen, dat een samenwerkingsverband in het IJsselmeergebied een duidelijk structuur zal moeten behouden om er voor te zorgen dat daar waar het kan, steeds wordt samengewerkt. Het kan er ook voor zorgen dat de inzet van grotere en meer professionele organisaties als de landschappen, Natuurmonumenten en Waddenvereniging wordt gewaarborgd.

Een structurele samenwerking wil niet zeggen, dat alle partners in zo'n samenwerkingsverband altijd allemaal samen moeten optrekken. De diversiteit en verschil in belangen zijn daarvoor te groot. Regelmatig zal er sprake zijn van deelcoalities, die gezamenlijk een bepaalde bedreiging of kans voor verbetering oppakken.

2. Opzeggen samenwerking stichting Het Blauwe Hart

Mede in het licht van onze ervaringen en besprekingen rondom de gewijzigde financiële bijdrage van de IJsselmeervereniging aan stichting het Blauwe Hart, heeft het bestuur haar zienswijze bepaald ten aanzien van het functioneren van het samenwerkingsverband in de afgelopen jaren. Dit heeft er toe geleid dat het bestuur aan de ledenvergadering 2017 voorlegt de deelname aan de stichting het Blauwe Hart te beëindigen. Daarmee komt een einde aan de bestuurlijke en financiële medeverantwoordelijkheid van de IJsselmeervereniging voor deze stichting, waarvan zij ooit de oprichter was. Aan deze bestuurlijke standpunt bepaling ligt de volgende evaluatie ten grondslag:

Evaluatie van deelname aan het Blauwe Hart door het bestuur van de IJsselmeervereniging.

- 1. De IJsselmeervereniging (VBIJ) nam het initiatief tot de oprichting van wat nu stichting het Blauwe Hart heet in 2005, met als inhoudelijk doel het behoud van de kernwaarden van het IJsselmeergebied zoals openheid, weidsheid en ontwikkeling en herstel van de estuariene natuur en het landschap. Dit "zorgvuldige beheer" van het IJsselmeergebied zou moeten worden nagestreefd met een brede coalitie van partners die hier naar vermogen aan zouden bijdragen op grond van de startvisie zoals vastgelegd in 2006. Hierin speelde het professioneel opkomen voor deze visie in belangenbehartiging en juridisch verweer tegen ongunstige ontwikkelingen een belangrijke rol. Zowel de startvisie alsook de inzet van de betrokken partners zijn inmiddels sterk verwaterd. Een te kritische houding wordt niet gewaardeerd. Het samenwerkingsverband ziet inmiddels af van ondubbelzinnige belangenbehartiging en juridisch verweer tegen ongewenste ontwikkelingen. Dit is nog versterkt door het (overigens nog informeel) toetreden van nieuwe partners, waardoor de belangen verder uiteen zijn gaan lopen.
Het lukt het Blauwe Hart niet een eenduidige kritische visie te ontwikkelen op de ruimtelijke ontwikkelingen die op het IJsselmeergebied afkomen. Door de keuze om invloed uit te oefenen door te participeren in diverse overheid-gedomineerde projecten en beleidsprocessen is er in een aantal gevallen sprake van een ongewenste nauwe inhoudelijke betrokkenheid van het Blauwe Hart bij -voor de IJsselmeervereniging- zeer discutabele ontwikkelingen.
Lange tijd is van de IJsselmeervereniging geëist dat zij zich zou conformeren aan standpunten die het Blauwe Hart naar buiten bracht. Het zou de positie van het Blauwe Hart als partner in beleidsprocessen verzwakken als de IJsselmeervereniging een ander, kritischer geluid zou blijven laten horen.
Het uitbrengen van een onafhankelijk tijdschrift door de IJsselmeervereniging is daarom lange tijd, met name door de voorzitter van het Blauwe Hart, als ongewenst gekwalificeerd.*
- 2. Het beleidsproces en werkorganisatie van het Blauwe Hart bureau dat professionele ondersteuning zou moeten bieden aan het samenwerkingsverband functioneert onvoldoende. Het is ook onmogelijk voor één persoon tegelijkertijd ondersteuning te bieden en te coördineren en zinvol aan alle relevante overleggen mee te doen. Het onduidelijke functioneren van de organisatie maakt het de IJsselmeervereniging onmogelijk om inhoudelijke en organisatorisch inbreng te leveren, ook al omdat SBH*

niet is ingericht op het werken met vrijwilligers. Ook voor zover gezamenlijke werkzaamheden van partners tot stand komen is er daarbij geen sprake van professionele ondersteuning. Wel is het zo dat het Blauwe Hart steeds meer gezien wordt als vaste gesprekspartner in een steeds uitdijend en zeer divers netwerk van IJsselmeer "stakeholders".

3. *Bij de oprichting van het Blauwe Hart (destijds stichting VBIJ) werd bepaald dat de financiële bijdrage van de partners naar vermogen en van jaar tot jaar zou worden vastgesteld. Toen voor de IJsselmeervereniging, gezien het sterk gedaalde aantal leden, de bijdrage moest worden verlaagd, was hiervoor bij de partners geen begrip. Dit moet tegen de achtergrond van de geweldige verschillen in schaalgrootte van de IJsselmeervereniging t.o.v. de andere partners worden gezien als een zeer onredelijke opstelling.*
4. *De IJsselmeervereniging moet concluderen dat ze in feite niet meer welkom is in samenwerkingsverband, dat zij ruim 10 jaar geleden heeft opgericht. Oorzaken zijn verschillen in doelen en belangen, waardoor een stichting als Het Blauwe Hart, waarbij namens allen wordt opgetreden niet meer past. Daarbovenop komt het geschil over de bijdrage aan de stichting.*

Nieuwe vorm van samenwerking

Hiervoor onder punt 1 is al aangegeven, dat het bestuur een structurele samenwerking in het IJsselmeergebied/blauwe hart (met kleine lettertjes) noodzakelijk acht. Onder punt 2 is duidelijk gemaakt dat de huidige samenwerking in de stichting Het Blauwe Hart niet meer voldoet.

Het bestuur stel daarom aan de ALV voor om te werken aan een nieuwe vorm van samenwerking. Die samenwerking zal moeten worden gezocht met zowel de huidige partners in de stichting als nieuwe partners. Het bestuur stelt aan die samenwerking wel een aantal uitgangspunten en voorwaarden. Want het kan nimmer zo zijn, dat de IJV verplicht wordt tot bijdragen die de polsstok te boven gaan. Het kan ook niet zo zijn, dat de IJV opnieuw terecht komt in een samenwerkingsverband waarin haar eigen geluid "onder kan sneeuwen".

3. Die voorwaarden moeten voorkomen, dat eenzelfde situatie als binnen de stichting opnieuw kan ontstaan. Het bestuur gaat hierbij uit van het volgende:
 1. De deelnemende natuurorganisaties spreken af om elkaar te informeren over alle geconstateerde ontwikkelingen in het gebied en over alle activiteiten, die zij ieder voor zich in dat gebied ontplooiën, voor zover zij dat niet gezamenlijk doen.
 2. De deelnemende natuurorganisaties spreken af, dat zij bij gewenste of ongewenste ontwikkelingen in het gebied trachten met zoveel mogelijk partners in het samenwerkingsverband samen op te trekken. Dit samen optrekken is gewenst, maar geen verplichting. Het is dus mogelijk, dat een deel van de deelnemende organisaties een bepaalde ontwikkeling oppakt of aan een project deelneemt. De niet daaraan deelnemende organisaties streven er naar om de anderen daarbij zo min mogelijk in de wielen te rijden of bemoeien zich er niet mee.
 3. Naar buiten treden de organisaties zo veel als mogelijk gezamenlijk op onder de naam van hun (gezamenlijke) organisaties. Doet slechts een deel van de organisaties mee, dan zal dat ook onder de namen van die organisaties plaatsvinden.
 4. Per project of activiteit worden afspraken gemaakt over de deelnemende organisaties. Die deelnemende organisaties maken per ontwikkeling, project of procedure afspraken welke van de organisaties (een of meer) de trekkers, deelnemers en vertegenwoordigers naar buiten zijn.
 5. Het bureau is belast met het coördineren van de samenwerking, het informeren van de organisaties over ontwikkelingen (nieuwsbrief), het faciliteren van de deelnemende organisaties en het stimuleren van de samenwerking (waarbij ook hoort het samenbrengen van deelnemende organisaties rond bepaalde ontwikkelingen). In de regel is de vertegenwoordiging naar buiten voorbehouden aan (leden van) de deelnemende organisaties. Bij projecten waar alle deelnemers achter staan en dit expliciet is afgesproken kan een personeelslid van het bureau namens allen spreken.

Eventueel kan een personeelslid bij uitzondering ook namens een deel van de organisaties optreden, maar alleen als dat expliciet wordt afgesproken en alle deelnemers dat goed vinden.

6. Door middel van het (jaarlijkse) werkplan worden afspraken gemaakt over de instelling van werkgroepen voor bepaalde projecten/aandachtsvelden (zoals nu visserij, markermeer en wind), de bemensing daarvan en de taken van het bureau.
7. Het overlegorgaan ('directeurenoverleg') stelt het werkplan vast en bepaalt de samenstelling van werkgroepen en de aandachtsgebieden.
8. Het directeurenoverleg stuurt het bureau aan op hoofdlijnen (en/of delegeert dit aan een van hen of een apart aan te stellen voorzitter van dat overleg).
9. Op grond van bovenstaande heeft het bureau tenminste drie taken:
 1. Basistaak: coördinatie tussen deelnemers, op de hoogte houden van wat er speelt, samenwerking op onderwerpen bevorderen
 2. Kennisontwikkeling over het gebied en dit beschikbaar maken voor de deelnemers (bijvoorbeeld via website), zorgdragen dat alle deelnemers bij die kennis kunnen (bijvoorbeeld via besloten deel website)
 3. Ondersteunen wisselende coalities bij hun projecten.

4. Financiële bijdrage

Door het dalende aantal leden en donateurs zijn de financiële mogelijkheden om bij te dragen aan een nieuwe samenwerkingsverband beperkt.

In de lopende begroting is er € 10.000,- beschikbaar. In de begroting 2017 gaat het om eenzelfde bedrag. In welke vorm er een samenwerking tot stand komt: de IJV heeft in 2017 een vergelijkbaar bedrag beschikbaar voor het bereiken van de doelen, al dan niet in een samenwerkingsverband. Naar verwachting zal het ledenaantal als gevolg van natuurlijk verloop en opzeggingen de komende jaren verder dalen en daarmee de mogelijkheden voor een financiële bijdrage.

5. Inrichting samenwerking

Voor de wijze waarop de nieuwe samenwerking tot stand komt zijn er twee mogelijkheden. Namelijk ofwel de IJV praat vanaf nu mee over de inrichting van de samenwerking of de overige organisaties komen tot zo'n samenwerking en de IJV sluit zich daarbij later aan. Het lijkt er op, dat de potentiële partners in een nieuwe samenwerking op dit moment vast houden aan een gelijke vaste bijdrage, die hoger ligt dan de IJsselmeervereniging kan betalen. Logischerwijs wil het bestuur vanaf het begin mee praten over de inrichting van een nieuw samenwerkingsverband, maar als dat inhoudt dat de IJV een bijdrage zal moeten leveren in de orde van grootte die nu van de partners wordt verlangd dan is dat onmogelijk.

Vandaar dat er in het voorstel aan u twee varianten voorkomen. Is er bij de potentiële partners ruimte om ook te praten over een aangepast financieringsmodel van de samenwerking dan praat de IJV graag mee. Is die ruimte er niet, dan moet er genoeg genomen worden met een situatie, waarbij de IJV een status aparte krijgt in het samenwerkingsverband. Hoe die dan precies vorm zal krijgen is nog ongewis en hangt af van de overleggen die de komende periode met de potentiële partners worden gevoerd. Het kan echter nimmer zo zijn, dat de IJV verplicht wordt tot bijdragen die de polsstok te boven gaan. Het kan ook niet zo zijn, dat de IJV opnieuw terecht komt in een samenwerkingsverband waarin het eigen geluid van de IJV onder kan sneeuwen.